

Een herrezen koepel

Midden in Loenen maakt de Rijksstraatweg een scherpe bocht. Daar, op de hoek met de Gruterstraat, staat een schitterende thee-koepel. In de volksmond heet deze koepel al jaren 'de koepel van Ehlhardt', genaamd naar de befaamde Loenense architect.

De koepel lijkt een zeer goed gerestaureerd exemplaar te zijn, maar schijn bedriegt. Bekijken wij namelijk de drie afgebeelde foto's, uit circa 1895, circa 1920 en circa 1977, dan blijkt dat op de tweede foto de koepel is verdwenen en heeft plaatsgemaakt voor huisjes.

De huidige koepel is dus nieuw gebouwd, naar het oorspronkelijk exemplaar dat op deze plaats stond. Wat is de historie van deze beeld-

bepalende koepel in het centrum van Loenen?

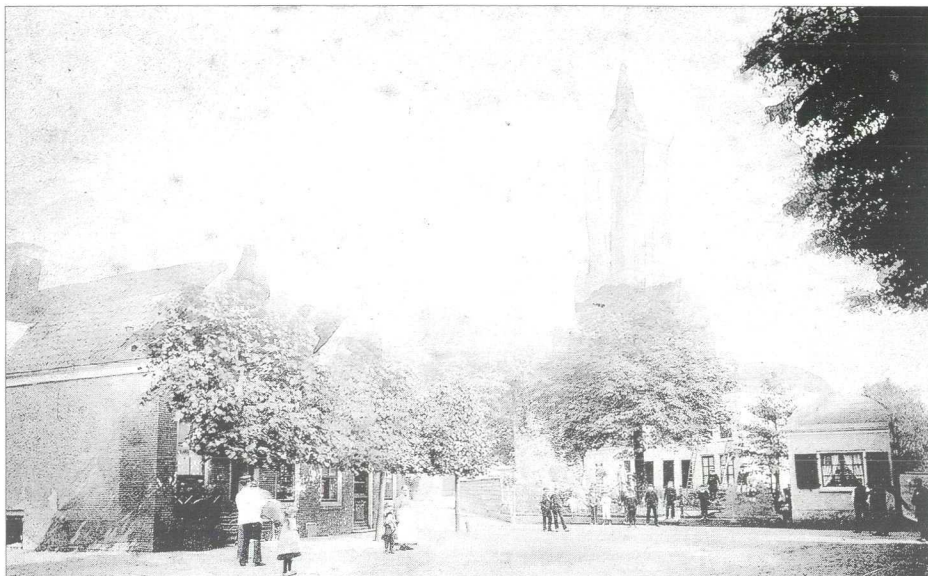
Op de foto uit circa 1895 zien we een prachtig sfeerplaatje van Loenen: een breed plein (nu Rijksstraatweg), met links de Spinnerie en rechts de koepel. Deze foto is overigens de oudst bekende foto van Loenen. De koepel staat in de tuin van de oude pastorie, het witte gebouw achter de koepel.

Bouwgegevens van de koepel zijn niet bekend, maar gezien het feit dat we weten dat de pastorie in 1612 is gebouwd, dateert de koepel zeker niet van voor dat jaartal. In 1728 moet de koepel in ieder geval al op deze locatie gestaan hebben, getuige de afgebeelde pentekening van L.P. Serrurier.

Gezicht op het dorp Loenen, komende vanuit de richting van Amsterdam, 1728, pentekening vervaardigd door L.P. Serrurier.

Bijna verscholen tussen het lover is nog net zichtbaar de koepel waarover dit artikel gaat (Het Utrechts Archief, cat. TA 851).

De oudst bekende foto van Loenen met rechts duidelijk zichtbaar de koepel, circa 1895.

Coll.: W. Mooij.

De Grutterstraat in de jaren twintig van de 20ste eeuw. Links op de hoek de twee nieuw gebouwde huisjes.

Coll.: W. Mooij.

Grutterstoeeg, Loenen a. d. Vecht. N. 744.

Behangreparaties

Uit een oude jaarrekening van de kamerbehanger Jacobus Lasterec uit 1800 blijkt, dat de koepel behangen is geweest. De rekening luidde als volgt:

“De heere Kerk Meesters van de Paroghie Kerk te Loenen debet aan J. Lasterec

4 Mai 1800

de Koepel; heel van ondere vernieuwt en reg-door van ondere nieuw onderzoek aangemaakt gebruikt 15 el a 6 stuivers

4 -10-

aan papier rolle 2 rolle a 3 gulde

6 - 0 -

aan lijst paneel en rande

6 - 0 -

aan arbijsloon met plaksel en spijkers

5 - 0 -

21-10

(21 gulden en tien stuivers)”¹⁾.

Waar in 1800 nog zoveel zorg aan werd besteed, zorgde nog geen eeuw later blijkbaar voor overlast: In de notulen van de vergadering van burgemeester en wethouders van de gemeente Loenen de dato 15 februari 1895 lezen we immers, dat een schrijven wordt voorgelezen “van den timmerman van der Sluijs wonende alhier, daarbij verzoekende tot wegbreken der koepel en een gedeelte der schutting in de Gruttersteeg om op grond van perceel

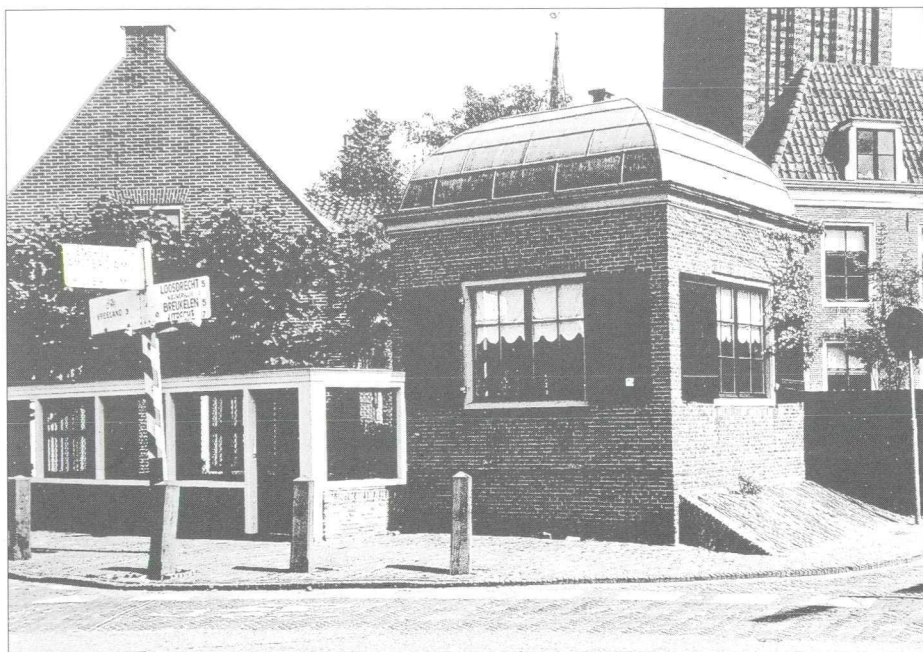
sectie A nr 804, 805, 806, 807 twee steenen woningen te bouwen op de aangegeven lijn, zooals zulks op de overgelegde bouwtekening is aangeduid. Wordt besloten voorlopig toestemming te verleenen tot sloopen en omtrent het bouwen, op het terrein zelve te beschikken”²⁾. De twee huizen werden inderdaad gebouwd, zoals te zien is op de tweede foto, uit circa 1920. De huizen zijn in de loop der jaren diverse keren verbouwd. Eén van de verbouwingen behelsde het samenvoegen van de twee woningen tot één pand. Vele Loenenaren zullen dit pand nog kennen als de locatie van de schoenmakerij van Jan de Rooij. In de jaren zeventig van de 20ste eeuw werd ook dit pand gesloopt. Op de vrijgekomen plek bouwde de architect J.D. Ehlhardt (30 mei 1931- 17 januari 1998) in 1976 een exacte copie van de gesloopte koepel. Alleen de gordijntjes hangen nu anders!

Juliette Jonker-Duynstee

Willem Mooij

NOTEN:

1. Archief Hervormde gemeente Loenen.
2. Gemeentearchief Loenen, notulen raadsvergadering 15 februari 1895.

*In oude luister hersteld.
De koepel zoals die nu ook
nog te bewonderen is.
Foto circa 1977.
Coll.: Streekarchief Vecht en
Venen.*